

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia 25 listopada 2019 r.

Poz. 5618

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.591.2019 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 21 listopada 2019 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 roku, poz. 506 ze zm.) stwierdzam nieważność § 11 ust. 1 pkt 1, § 17 ust. 1 w zakresie sformułowań: "Wiejskie", „Wiejskiego”, § 17 ust. 2 w zakresie sformułowania: "Wiejskiego" i § 18 ust. 1 w zakresie sformułowania: "Wiejskiego" § 23 ust. 1, § 23 ust. 2 w zakresie sformułowania: "o których mowa w § 23 ust.1", § 23 ust. 3 w zakresie sformułowania: "Wiejskie" § 24, § 25 w zakresie sformułowania: " lub wygaśnięcia mandatu" załączników nr 1-33 do uchwały Nr XVII/113/19 Rady Gminy Mrągowo z dnia 17 października 2019 roku w sprawie uchwalenia statutów sołectwa.

Uzasadnienie

Rada Gminy Mrągowo w dniu 17 października 2019 roku podjęła uchwałę Nr XVII/113/19 w sprawie uchwalenia statutów sołectw.

Statuty sołectw: Bagienice, Bagienice Małe, Boża Wólka, Boże, Budziska, Gązwa, Grabowo, Gronowo, Karwie, Kiersztanowo, Kosewo, Krzywe, Lembruk, Marcinkowo, Mierzejewo, młynowo, Muntowo, Nikutowo, Notyst Mały, Nowe Bagienice, Polska wieś, Popowo Sałęckie, Probark, Ruska wieś, Rydwągi, Szczerbowo, Szestno, Uźranki, Wierzbowo, Wyszembork, Zalec stanowią załączniki do uchwały.

Uchwała ta, z poniższych względów, została podjęta z rażącym naruszeniem prawa.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 18 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym /Dz.U. z 2019 roku, poz. 506 ze zm./ sołectwo, jako jednostkę pomocniczą gminy, tworzy rada gminy, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami, w drodze uchwały, ustalając zakres jej działania, zasady przekazywania składników mienia do korzystania, oraz zasady przekazywania środków budżetowych na realizację zadań.

Na podstawie zaś art. 35 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym, organizację i zakres działania jednostki pomocniczej, określa rada gminy, również po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami, odrębnym statutem.

Statut jednostki pomocniczej, zgodnie z art. 35 ust.3 ustawy o samorządzie gminnym, określa w szczególności nazwę i obszar jednostki pomocniczej, zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej, organizację i zadania organów jednostki pomocniczej, zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji, zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej.

W § 11 ust. pkt 1 załączników nr 1-33 do uchwały Rada postanowiła, że do kompetencji Zebrania Wiejskiego należy wybór, odwoływanie, Sołtysa, Rady Sołeckiej lub poszczególnych jej członków.

Należy wskazać, że zgodnie z art. 36 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym, zebranie wiejskie jest organem uchwałodawczym w sołectwie, natomiast sołtys organem wykonawczym, którego działalność wspomaga rada sołeczka.

Zgodnie natomiast z art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania. W aktualnym stanie prawnym brak jest przepisu,

z którego wynikałyby uprawnienia zebrania wiejskiego do dokonywania wyboru oraz do odwoływania sołtysa czy też rady sołeckiej.

Z treści art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym wynika, że prawo wybierania tych organów przysługuje osobom fizycznym, mającym status stałego mieszkańca sołectwa i uprawnionym do głosowania, w wyborach powszechnych. Zebranie wiejskie jest zaś bytem odrębnym, od ogółu uprawnionych do głosowania mieszkańców, danej jednostki pomocniczej, mimo iż skład tych gremiów pokrywa się. Przyznanie zebraniu wiejskiemu, charakteru elekcyjnego, pozostaje w sprzeczności z regulacją art. 36 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, w którym ustawodawca nadał zebraniu wiejskiemu, wyłącznie uprawnienia uchwałodawcze.

Gdyby bowiem ustawodawca zechciał, aby wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej dokonywało zebranie wiejskie to stosowny zapis znalazłby się w art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, poszerzając uprawnienia organu uchwałodawczego o kompetencje elekcyjne. Ustawa o samorządzie gminnym, nie zawiera przepisów, pozwalających na przyjęcie domniemania właściwości zebrania wiejskiego, w sprawach nieuregulowanych ustawą. Podobne stanowisko zajął WSA w Gorzowie Wielkopolskim w wyroku z dnia 23 maja 2019 roku, sygn. akt II SA/Go 166/19 lex 2675830

Z powyższych względów należy też stwierdzić nieważność § 17 ust. 1 w zakresie sformułowań: „Wiejskie”, „Wiejskiego”, § 17 ust. 2 w zakresie sformułowania: „Wiejskiego” i § 18 ust. 1 w zakresie sformułowania: „Wiejskiego” - załączników nr 1-33 do uchwały, jak też nieważność § 23 ust. 1, § 23 ust. 2 w zakresie sformułowania: „o których mowa w § 23 ust.1”, § 23 ust. 3 w zakresie sformułowania: „Wiejskie” załączników nr 1-33 do uchwały.

Ani sołtys ani członkowie rady sołeckiej nie są odpowiedzialni przed zebraniem wiejskim i skoro zebranie wiejskie nie ma podstawy prawnej do wybierania sołtysa i członków rady sołeckiej, to tym bardziej nie ma podstawy prawnej do ich odwoływania. Zarówno sołtys jak też członkowie rady sołeckiej są wybierani, na podstawie art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, przez osoby fizyczne, mające status stałego mieszkańca sołectwa i uprawnione do głosowania, w wyborach powszechnych. Zatem zarówno sołtys, jak też członkowie rady sołeckiej są odpowiedzialni tylko przed swoimi wyborcami i tylko ich wyborcy mają prawo ich odwoływania. Rada nie ma kompetencji upoważniać zebrania wiejskiego, ani do oceny sprawowania funkcji przez sołtysa, czy też członków rady sołeckiej, ani do ich odwoływania.

W § 24 załączników nr 1-33 do uchwały Rada postanowiła, że mandat sołtysa lub członka rady sołeckiej wygasa w przypadku śmierci, pisemnego zrzeczenia się funkcji, utraty prawa wyborczego, jak też, że wygaśnięcie mandatu stwierdza niezwłocznie Zebranie Wiejskie.

Należy też podnieść, że sołtys nie sprawuje mandatu, lecz wykonuje funkcję organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Stąd też przepis, wyżej wskazanego, § 24 załączników nr 1-33 do uchwały, narusza prawo. Z tych samych względów należało stwierdzić nieważność § 25 załączników nr 1-33 do uchwały, w zakresie sformułowania: „lub wygaśnięcia mandatu”

Akt normatywny wydany z przekroczeniem granic upoważnienia ustawowego lub niewypełniający tego upoważnienia w całości, nie spełnia konstytucyjnych przesłanek legalności aktu wykonawczego i jako taki jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP, ponieważ w demokratycznym państwie prawa nie może funkcjonować akt prawny o charakterze podstawowym sprzeczny z przepisami ustawowymi - wyrok TK z dnia 10 lipca 2001 roku, sygn. P 4/00, OTK 2001, Nr 5, poz. 126.

Dlatego też, należało orzec jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski
Artur Chojecki